

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 1/2016-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. januára 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 57/2012 a jeho rozsudkom zo 17. marca 2014, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 101/2014 a jeho uznesením zo 16. decembra 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. februára 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho

základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 57/2012 a jeho rozsudkom zo 17. marca 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“), ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 101/2014 a jeho uznesením zo 16. decembra 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Sťažnosť v predloženom znení neobsahovala žiadne prílohy. Ústavný súd prostredníctvom okresného súdu zabezpečil napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu, z ktorých zistil, že sťažovateľ bol napadnutým rozsudkom okresného súdu uznaný za vinného v bode 1 zo spáchania zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. c) Trestného zákona a v bode 2 zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. e) Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov a 6 mesiacov.

Proti napadnutému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že odvolanie sťažovateľa zamietol.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že namieta „*Porušenie základného práva na obhajobu od prípravného konania, cez verejné zasadnutie OS Bratislava III, až po konečný verdikt Krajského súdu v Bratislave.*“.

Sťažovateľ argumentuje, že keďže v jeho veci išlo o obvinenie zo zločinu podľa § 183 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona, mal mu byť pridelený obhajca „*ex offo*“, pretože nemal finančné prostriedky na zvolenie vlastného obhajcu. Napriek tomu, že malo ísť o povinnú obhajobu, okresný súd pojednával vo veci bez toho, aby mu ustanovil obhajcu. Sťažovateľ uvádza, že obhajca mu bol ustanovený až krajským súdom na jeho opätovnú žiadosť.

Sťažovateľ tvrdí, že postupom okresného súdu a krajského súdu došlo k porušeniu jeho práva, a preto žiada „... ústavný súd o zváženie a prešetrenie celého môjho nezákonného odsúdenia, pochybenia súdov a celého senátu Okresného súdu Bratislava III, a tým žiadam o prepustenie z výkonu trestu na slobodu, nakoľko som presvedčený, že som bol nezákonne odsúdený“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namieta, že napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, došlo k porušeniu jeho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

II.1 K namietanému postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 57/2012 a jeho rozsudku zo 17. marca 2014

Napadnutým rozsudkom okresný súd uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona, za čo mu uložil trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov a 6 mesiacov.

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

Z podstaty princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti napadnutému rozsudku okresného súdu mohol sťažovateľ podať odvolanie (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 101/2014 a jeho uzneseniu zo 16. decembra 2014

Zo sťažnosti vyplýva, že kľúčová námietka sťažovateľa je založená na jeho tvrdení, že napriek tomu, že bol obvinený zo spáchania zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona, nebol mu (až do rozhodnutia krajského súdu) v konaní ustanovený obhajca, pričom v dôsledku toho došlo k porušeniu jeho základného práva na obhajobu.

Ústavný súd k námietke sťažovateľa predovšetkým uvádza, že pokiaľ sťažovateľ zastáva názor, že postupom všeobecných súdov došlo k neprípustnému zásahu do jeho základného práva na obhajobu spôsobom, ktorý v sťažnosti opisuje, má právo proti napadnutým rozhodnutiam všeobecných súdov a postupom, ktoré predchádzali ich vydaniu, podať dovolanie podľa § 368 a nasl. Trestného poriadku z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, o ktorom by rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa druhej vety § 370 ods. 1 Trestného poriadku ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, možno ho podať do troch rokov od doručenia rozhodnutia obvinenému; ak sa rozhodnutie doručuje obvinenému aj jeho obhajcovi alebo zákonnému zástupcovi, plyní lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr.

Zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že sťažovateľ žiadosťou doručenou okresnému súdu 20. februára 2015 požiadal okresný súd o ustanovenie obhajcu na účely podania dovolania. Opatrením okresného súdu sp. zn. 2 T 57/2012 z 28. mája 2015 bol sťažovateľovi ustanovený obhajca [REDAKOVANÉ] na účely podania dovolania. Podľa informácie okresného súdu ustanovený obhajca dosiaľ dovolanie v prospech sťažovateľa nepodal.

V nadväznosti na uvedené skutočnosti ústavný súd poukazuje na § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Sťažovateľ ani len netvrdí (a tým menej preukazuje), že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje, ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľovi ešte neuplynula lehota na podanie dovolania, ústavný súd nad rámec tohto rozhodnutia poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), v ktorej opakovane uvádza, že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (t. j. v prípade sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, pozn.), s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne

vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2016